

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування**

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

**Матеріали ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції**

15 травня 2025 р.

**Полтава
2025**

УДК 339.92:061.1ЄС(477)

Гаврилко Софія Олександрівна, Поляшенко Аліна Сергіївна
студентки

Науковий керівник: Глушко Аліна Дмитрівна,
кандидат економічних наук, доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка»

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ЄС ДЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Умови повномасштабної збройної агресії РФ проти України створили безпрецедентні виклики для економіки держави, спричинивши масштабні руйнування інфраструктури, зниження виробничої активності та зростання соціальних витрат. У цьому контексті фінансова підтримка з боку міжнародної спільноти, зокрема Європейського Союзу, набула ключового значення для забезпечення макроекономічної стабільності, підтримки функціонування державних інституцій та реалізації реформ. ЄС виступає не лише стратегічним партнером України, а й одним із провідних донорів фінансової допомоги, що охоплює як грантове фінансування, так і кредитні інструменти. Аналіз обсягів, механізмів та ефективності такої підтримки є важливим для оцінки її впливу на економічну стійкість України в умовах війни та перспективи подальшої євроінтеграції.

Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну у лютому 2022 року Європейський Союз оперативно адаптував свою фінансову політику щодо України, суттєво посиливши обсяги допомоги та запровадивши нові механізми підтримки. Упродовж 2022–2024 років ЄС виділив Україні понад 30 мільярдів євро фінансової допомоги, зокрема в рамках Інструменту макрофінансової допомоги (MFA), гуманітарної підтримки, фінансування критичної

інфраструктури, а також для потреб відновлення та модернізації держави [1].

Основним інструментом прямої бюджетної підтримки стала програма MFA+, схвалена у 2023 році. Вона передбачає надання Україні до 18 мільярдів євро упродовж року у вигляді довгострокових кредитів на пільгових умовах, з можливістю відстрочки погашення до 10 років і компенсацією відсоткових платежів коштом бюджету ЄС [2]. Зазначена програма має на меті підтримку макрофінансової стабільності України, забезпечення функціонування державних установ, а також реалізацію пріоритетних реформ у сфері верховенства права, боротьби з корупцією та управління державними фінансами.

Крім MFA, значну частину підтримки ЄС надає через Інструмент сусідства, розвитку і міжнародного співробітництва – Європа у світі (NDICI – Global Europe). У межах цього механізму фінансуються як короткострокові гуманітарні програми, так і довгострокові проєкти, спрямовані на посилення енергетичної безпеки, сталий розвиток, цифровізацію та посилення спроможності органів влади [3, 4].

Важливою є також участь Європейського інвестиційного банку (ЄІБ), який надав Україні додаткове фінансування у розмірі понад 2 мільярди євро на відновлення критичної інфраструктури, зокрема транспортної, енергетичної та освітньої сфер [5].

Через фонд EU4Ukraine і програму EU4Recovery ЄС сприяє реконструкції пошкоджених громад, підтримці малого та середнього бізнесу, а також впровадженню європейських стандартів у сфері державного управління.

Особливої уваги заслуговує співпраця ЄС з міжнародними фінансовими інституціями, такими як МВФ, Світовий банк, ЄБРР, що забезпечує синергію зусиль та запобігає дублюванню допомоги. Євросоюз також координує свою фінансову політику в межах Міжнародної платформи донорів для відновлення України, що функціонує з 2023 року

як майданчик для узгодження донорської підтримки та прозорого моніторингу [6].

Водночас ефективність залученої фінансової допомоги залежить від здатності України забезпечити прозорість розподілу коштів, належний рівень звітності та реалізацію політичних умов, що супроводжують фінансування. У 2024 році ЄС увів чіткі індикатори реформ, яких Україна має досягти як умову подальшого фінансування, зокрема щодо верховенства права, боротьби з корупцією, незалежності судової системи та фінансового контролю [7].

Окрім вищезазначеного, ЄС також забезпечив механізм тимчасового захисту для українських біженців, який гарантує право на проживання, доступ до ринку праці, освіти, медичної та соціальної допомоги на території держав-членів ЄС. Значну увагу привернула громадська кампанія «Stand Up for Ukraine», що зібрала 9,1 млрд євро для задоволення нагальних гуманітарних потреб як в Україні, так і серед українських біженців у Європі [8]. Усі зазначені ініціативи свідчать про комплексний і багаторівневий характер фінансової підтримки з боку ЄС, що охоплює не лише макрофінансову стабілізацію, а й гуманітарні, соціальні, логістичні та економічні аспекти стійкості держави в умовах війни.

Фінансова підтримка Європейського Союзу є важливим чинником стабілізації української економіки в умовах війни та поступового переходу до відновлення країни. Надані ресурси дозволяють державі виконувати критичні функції, зберігати фінансову рівновагу та продовжувати реформаторський курс. У подальшій перспективі тісна фінансово-економічна співпраця з ЄС слугуватиме основою для повноцінної євроінтеграції України.

Для максимізації ефективності цієї підтримки необхідною умовою є забезпечення прозорості, відповідальності та стратегічного планування на рівні органів державної влади України.

Література

1. European Commission. (2024). EU support to Ukraine: overview and funding timeline. URL: <https://commission.europa.eu>
2. European Commission. (2023). Macro-Financial Assistance “MFA+” programme for Ukraine. URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/macro-economic-imbances/macro-financial-assistance_en
3. Onyshchenko S., Skryl V., Hlushko A., Maslii O. (2023). Inclusive development index. *Lecture Notes in Civil Engineering*. 779-790. https://doi.org/10.1007/978-3-031-17382-1_66
4. European External Action Service. (2023). NDICI Global Europe Instrument: Ukraine Factsheet. URL: <https://www.eeas.europa.eu>
5. European Investment Bank. (2023). EIB support to Ukraine. Retrieved from: <https://www.eib.org/en/projects/regions/eastern-neighbours/ukraine/index.htm>
6. Ukraine Recovery Conference. (2023). Donor Coordination Platform Overview. URL: <https://www.urc-international.com>
7. European Commission. (2024). Ukraine Facility Regulation and Conditionality Mechanism. URL: <https://commission.europa.eu/document>
8. European Commission. (2022). "Stand Up for Ukraine" Campaign Summary Report. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_2401
9. Onyshchenko S., Maslii O., Kivshyk O. & Cherviak A. (2023) The impact of the insurance market on the financial security of Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(48), 268–281. <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3976>.